

Zeszyt 174 (T.42/3)

Ukazał się w październiku 2004 r. Obejmuje hasła: **Starczewski Stanisław - Starzyński Bolesław.**

W przeciwieństwie do niedawno wydanego zeszytu 172, tylko jeden biogram w tym zeszycie odnosi się do czasów średniowiecza: to **Niemierza Starorypiński**, uczestnik wojny trzynastoletniej z Krzyżakami. Wiek XVI reprezentują m.in. przedstawiciele rodu Starzechowskich, a wśród nich wojewoda bełski **Wojciech**, który na polecenie królowej Bony założył w r. 1540 na Podolu **miasto Bar**. W XVII w. widzimy postać **Piotra Starkowieckiego**, tłumacza języka tureckiego na dworze Władysława IV. W XVIII w. od kasztelana gnieźnieńskiego Józefa rozpoczynają się dzieje wywodzącego się z Wielkopolski rodu hrabiów **Starzeńskich**, doprowadzone w kolejnych generacjach do czasów po II wojnie światowej. Skrupulatnie wydobyte z niepublikowanych pamiętników jest życie **Michała Hieronima Starzeńskiego**, powstańca kościuszkowskiego, potem urzędnika administracji rosyjskiej. Widzimy Katarzynę Joannę Starzeńską, jedną z najpiękniejszych kobiet epoki, słynną z niezliczonych romansów z arystokratami Europy. Zapoznajemy się z losami "Wielopolskiego Litwy" - Wiktora Starzeńskiego, aresztowanego w czasie powstania styczniowego i zesłanego w głąb Rosji. Czytamy o utracjuszu **Kazimierzu Starzeńskim**, który w r. 1866 formował polskie wojsko u boku Austrii - jakby zapowiedź późniejszych o pół wieku Legionów Piłsudskiego...

Stuleci XIX i XX dotyczą dzieje kolejnego rodu: **Starzewskich**. Wywodził się z niego m. in. **Rudolf Starzewski**, redaktor naczelny krakowskiego "Czasu", pamiętany dziś głównie jako pierwowzór Dziennikarza w "Weselu" Stanisława Wyspiańskiego, oraz **Jan Starzewski**, dyplomata II RP, po II wojnie światowej minister spraw zagranicznych w polskim rządzie emigracyjnym w Londynie (w życiu prywatnym pierwszy mąż pisarki Magdaleny Samozwaniec).

Szczególne miejsce zajmują w zeszycie dwa biogramy o charakterze rozbudowanej opowieści. Pierwszy przybliży postać **Szymona Starowolskiego**, siedemnastowiecznego polihistora, zadomowionego w całej ówczesnej Europie, pamiętnego z rozmowy, którą odbył w katedrze na Wawelu z najeźdźcą szwedzkim - królem Karolem Gustawem. Drugi ukazuje **Sokrata Starzynkiewicza** - dziewiętnastowiecznego generała rosyjskiego i niezwykle zasłużonego prezydenta Warszawy; jego koleje życiowe zostały po raz pierwszy przedstawione w sposób pełny, bo z wykorzystaniem niedostępnych dawniej dla polskich historyków archiwaliów w Petersburgu.

Odmienny jest charakter życiorysów ludzi teatru i filmu, np. słynnego scenarzysty **Ludwika Starskiego**, czy pioniera filmu animowanego **Władysława Starewicza**. Ewenementem są biogramy polityków ukraińskich: **Włodzimierza Starosolskiego** i **Tymofija Starucha** (w przypadku tego ostatniego przypomniano też postać jego syna: Jarosława Starucha, pseudonim Stiah, kierownika OUN/UPA na ziemiach polskich po II wojnie światowej). Pamiętajmy: PSB przedstawia życiorysy wszystkich ludzi zaznaczających swą obecność w Polsce, niezależnie od ich narodowości.

Życiorysy zamieszczone w zeszycie 174 PSB:

Starczewski Stanisław h. Nałęcz (ok.1580-1643), biskup sufragan płocki
Starczewski Wawrzyniec h. Nałęcz (ok.1580-1641), kanonik kaliski, krakowski i płocki
Starczynowski Wawrzyniec (zm.ok.1568), rektor szkoły lubelskiej, rajca i burmistrz lubelski
Starewicz Władysław (1882-1965), pionier filmu lalkowego
Stark Jan (1896-1939), prawnik, działacz polityczny
Stark Marcei (1908-1974), matematyk
Starkel Józef (1807-1875), lekarz, działacz społeczny
Starkel Juliusz (1840-1918), pisarz, dziennikarz, publicysta
Starkel Romuald (1850-1888), pedagog, publicysta
Starkiewicz Aleksander (1823-1883), ksiądz unicki, pedagog

Starkiewicz Szczęsny (1881-1958), ksiądz, publicysta, poseł do Sejmu Ustawodawczego

Starkiewicz Szymon (1877-1962), lekarz pediatra, pionier kompleksowej rehabilitacji dzieci w Polsce

Starkiewicz Witold (1906-1978), lekarz okulista, oficer WP, profesor i rektor Pomorskiej Akademii Medycznej w Szczecinie

Starkiewicz Władysław (1876-1958), lekarz internista, ordynator Szpitala Dzieciątka Jezus w Warszawie

Starkiewiczowa Julia (1908-1978), lekarz, profesor pediatrii Pomorskiej Akademii Medycznej w Szczecinie

Starkman Adolf (1871-1920), humorysta, satyryk, dramatopisarz, dziennikarz

Starkman Józef (1847-1892), lekarz, popularyzator wiedzy medycznej

Starkowiecki Piotr h. Łódzia (zm.po 1644), tłumacz jęz. tureckiego na dworze Władysława IV

Starkowski Józef (1856-1932), lekarz weterynarii, tytularny generał brygady WP

Starkowski Kazimierz (1895-1940), adwokat, tenisista, działacz sportowy

Starkówna Irena (Stark), (1910-1993), aktorka

Starmach Karol (1900-1988), botanik, hydrobiolog, ichtiolog, profesor Inst.Botaniki PAN i UJ

Starnawska Maria (1897-1990), katolicka działaczka społeczna

Starnigel (Sterngel) Wawrzyniec (ok.1571-1639), profesor Akademii Zamojskiej, dziekan infułat zamojski

Starnigel (Sterngel) Zachariasz (ok.1582-1641), profesor Uniwersytetu Krakowskiego, teolog, grekysta

Starołęski Wojciech (Olbracht) h. Tępa Podkowa (zm.1666), starosta piotrkowski, kasztelan żarnowski

Staronka Andrzej Witold (1916-2000), chemik, metalurg, profesor AGH

Staronka Leszek (1911-1945), chemik, popularyzator nauki

Staronka Wilhelm (1883-1958), chemik, profesor AGH

Starorypiński Karol (1797-1884), ziemianin, uczestnik powstania listopadowego, marszałek szlachty pow. łatyczowskiego

Starorypiński Niemierza h. Nałęcz (zm.po 1469) zaciężny królewski i Związku Pruskiego w wojnie trzynastoletniej

Starorypiński Zygmunt (1820-1899), ziemianin, uczestnik powstania styczniowego, pamiętnikarz

Starosolski Włodzimierz (1878-1942), adwokat, ukraiński działacz socjalistyczny, publicysta

Starost Mirosław (1910-1961), krytyk literacki, filozof, publicysta

Starosta (Starostka) Michał (XVI), wiceadmirał kaprów Zygmunta Augusta

Starościak Jerzy (1914-1974), prawnik, specjalista w zakresie prawa administracyjnego, profesor UW, PAN, poseł na sejm

Starowieyska Amelia (1869-1943), działaczka katolicka, dziennikarka

Starowieyska Maria (1896-1951), pielęgniarka, działaczka, żołnierz AK

Starowieyski Franciszek (1850-1924), ksiądz, dyplomata watykański, publicysta

Starowieyski Jan Chrzyciel h. Biberstein (ok.1740-1806) burgrabia krakowski, starosta barwałdzki

Starowieyski Stanisław Michał (1815-1895), ziemianin, członek Rady Państwa, poseł na Sejm Krajowy

Starowieyski Stanisław Jan Stefan (1866-1926), ziemianin, polityk konserwatywny, członek Rady Państwa, poseł na Sejm Krajowy

Starowolski Szymon (ok.1588-1656), pisarz, polihistor, kanonik krakowski

Starożrebski Wojciech h. Dołęga (ok.1517-1580), biskup chełmski, biskup przemyski

Starożyk Jan (1845-1902) publicysta, warsawianista

Starska Halina (właśc. Starkiewicz Helena) (1888-1957), aktorka, reżyser, dyrektor teatrów

Starski Ludwik (1903-1984), dziennikarz, scenarzysta filmowy, autor piosenek

Staruch Tymofij (1860-1923), rolnik, ukraiński działacz niepodległościowy

Stary Henryk (1878-1925), mierniczy, burmistrz Tarnobrzega

Starynkiewicz Sokrat (1820-1902), generał artylerii wojska rosyjskiego, prezydent Warszawy

Starzec Adolf (1909-1997), działacz młodzieżowy i komunistyczny, pułkownik WP

Starzec Feliks (1920-1974), działacz ludowy i młodzieżowy, dziennikarz, publicysta
Starzechowski Jan h. Nieczuja (ok.1507-1567) kasztelan przemyski, wojewoda podolski
Starzechowski Piotr h. Leliwa (ok.1474-1554), arcybiskup lwowski
Starzechowski Stanisław h. Nieczuja (zm.1582), podkomorzy lwowski
Starzechowski Wojciech h. Nieczuja (zm.1556), rotmistrz wojsk koronnych, kasztelan,
wojewoda bełski
Starzechowski Wojciech h. Nieczuja (zm. m.1582 a 1584), podkomorzy lwowski
Starzeńska Katarzyna (1782-1862), dama znana w życiu towarzyskim Galicji, Paryża i Wiednia
Starzeński Adam (1872-1956), ziemianin, działacz ruchu ochrony przyrody
Starzeński Franciszek Michał h. Lis (1715-1779), benedyktyn, opat lubiński
Starzeński Jacek (1756-1816), prowincjał dominikanów litewskich
Starzeński Józef h. Lis (ok.1710-1785), kasztelan gnieźnieński
Starzeński Kajetan (1747-1814), doktor teologii, prowincjał augustianów w Polsce
Starzeński Kazimierz (1806 lub 1807-1877), ziemianin, austriacki pułkownik honorowy,
regimentarz pułku "krakusów"
Starzeński Kazimierz Władysław (1816-1899), ziemianin, marszałek szlachty gub.
augustowskiej, członek Rady Stanu Królestwa Polskiego
Starzeński Leopold Ludwik (1787-1860), ziemianin, członek Sejmu Stanowego
Starzeński Leopold Eugeniusz (1835-1904), dramaturg, publicysta, myśliwy
Starzeński Maciej h. Lis (1717-1787), starosta brański, sekretarz hetmana Jana Klemensa
Branickiego
Starzeński Melchior h. Lis (1722-ok.1788), jezuita, pedagog, pisarz, poeta
Starzeński Michał Hieronim h. Lis (1757-1823), starosta brański, powstaniec kościuszkowski,
pamiętnikarz
Starzeński Michał (1802-1860), ziemianin, hodowca, działacz gospodarczy
Starzeński Paweł (1901-1971), dyplomata, publicysta
Starzeński Wiktor (1826-1882), ziemianin, marszałek szlachty gub. grodzieńskiej
Starzewska Aniela (1881-1977), właścicielka wypożyczalni książek w Krakowie
Starzewski Jan, pseud. Jan Star (1895-1973), dyplomata, publicysta, minister spraw
zagranicznych rządu Rzeczypospolitej Polskiej na wychodźstwie
Starzewski Maciej (1891-1944), prawnik, profesor UJ, poseł na sejm
Starzewski Michał (1801-1894), powstaniec listopadowy, kapitan Gwardii Narodowej
w Tarnowie, założyciel szkoły szermierki w Krakowie
Starzewski Rudolf (1870-1920), dziennikarz, krytyk teatralny, redaktor naczelny "Czasu"
Starzewski Szczęsny (ok.1787-1857), aktor, reżyser, dyrektor teatru, tłumacz
Starzewski Tadeusz (1860-1931), notariusz, prezes Izby Notarialnej w Krakowie, kolekcjoner
Starzewski Wojciech (1902-1962), lekarz, ginekolog, profesor Śląskiej Akademii Medycznej
Starzycki Stanisław (1923-1991), genetyk, profesor Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin
w Radzikowie i SGGW w Warszawie
Starzyk Jan (1904-1994), biolog, mikrobiolog, parazytolog, profesor Akademii Medycznej
w Krakowie
Starzyński Andrzej (1927-1979), radiotechnik, elektronik, pracownik naukowy Instytutu Badań
Jądrowych
Starzyński Antoni (1800-1846), powstaniec listopadowy, emigrant we Francji, wydawca
Starzyński Bolesław (1834-1917), artysta-amator, bibliofil, kolekcjoner